

[Startpagina](#) > ... > [Gerechtelijke Stappen](#) > [Rechtsbijstand](#) > Finland

Rechtsbijstand

Inhoud aangereikt door

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Wat zijn de proceskosten en wie moet ze normaliter betalen?

De kosten van gerechtelijke procedures variëren naar gelang van de aard en omvang van de zaak. Gerechtskosten omvatten onder meer de kosten van rechtshulp, de kosten voor de vergoeding van getuigen en voor vertaal- en vertolkingsdiensten, administratiekosten die door publieke instanties in rekening worden gebracht, en aan de staat verschuldigde tenuitvoerleggingskosten. De meeste kosten van gerechtelijke procedures hebben evenwel betrekking op rechtshulp. Als algemene regel draagt elke partij haar eigen kosten. De rechter kan de in het ongelijk gestelde partij echter veroordelen tot het betalen van de kosten van de tegenpartij.

2 Wat is precies rechtsbijstand?

Rechtsbijstand wordt op kosten van de staat verleend aan personen die in een juridische kwestie deskundige hulp nodig hebben, maar de gerechtskosten niet zelf kunnen dragen vanwege hun financiële situatie. Rechtsbijstand omvat juridisch advies, de noodzakelijke maatregelen en vertegenwoordiging in de rechtbank en bij andere instanties, en vrijstelling van gerechtskosten. In het geval van beperkt juridisch advies dat telefonisch of langs elektronische weg aan de aanvrager wordt verleend, kan een inkomenstoets achterwege blijven.

3 Wat zijn de vereisten voor de verlening van rechtsbijstand?

Rechtsbijstand wordt in zaken die onder de Finse jurisdictie vallen, verleend aan personen die woonachtig zijn in Finland of wier woonplaats of gewone verblijfplaats zich in een andere lidstaat van de Europese Unie (EU) of de Europese Economische Ruimte (EER) bevindt. In aanvulling daarop wordt rechtsbijstand verleend als de zaak voor een Fins gerecht wordt gebracht of als er bijzondere redenen zijn om rechtsbijstand te verlenen. In zaken die in het buitenland worden behandeld, dekt de rechtsbijstand het verlenen van algemeen juridisch advies.

Aan bedrijven of rechtspersonen wordt geen rechtsbijstand verleend. Aan een ondernemer kan rechtsbijstand worden verleend in een buitengerechtelijke zakelijke kwestie, maar uitsluitend als daar bijzondere redenen voor zijn.

Rechtsbijstand wordt op aanvraag verleend, kosteloos of met een franchise van de aanvrager, afhankelijk van diens financiële situatie. Die financiële situatie wordt beoordeeld op basis van de bedragen die hem maandelijks ter beschikking staan (zijn beschikbare middelen) en zijn vermogen. Als algemene regel worden de beschikbare middelen berekend op basis van het maandinkomen, noodzakelijke onkosten en alimentatieverplichtingen van de aanvrager en diens echtgeno(o)t(e) of samenwonende partner. Alleen personen wier beschikbare middelen en vermogen een door de regering vastgesteld bedrag niet overschrijden, komen in aanmerking voor rechtsbijstand. Nadere bepalingen omtrent de in aanmerking te nemen inkomensbestanddelen en kosten, de gevolgen van alimentatieverplichtingen voor de berekening van de beschikbare middelen, het in aanmerking nemen van vermogen en de criteria voor het vaststellen van de franchise van de ontvanger van de rechtsbijstand worden door de regering vastgesteld.

Er wordt geen rechtsbijstand verleend als de aanvrager een rechtsbijstandsverzekering heeft die de zaak in kwestie dekt. De rechtbank kan in een zaak die zij in behandeling heeft evenwel besluiten om rechtsbijstand toe te kennen voor kosten die de maximale dekking van de verzekeringspolis overschrijden. Wanneer de aanvrager in aanmerking komt voor rechtsbijstand zonder zelf op grond van zijn financiële situatie te moeten bijbetalen, kan ook rechtsbijstand worden verleend ter dekking van de in de verzekeringspolis vermelde franchise.

4 Kan rechtsbijstand worden verleend voor alle soorten procedures?

Rechtsbijstand kan worden verleend bij zaken die in een rechtbank worden behandeld, maar ook bij buitengerechtelijke juridische kwesties.

Er wordt geen rechtsbijstand verleend indien:

1. de kwestie slechts van geringe betekenis is voor de aanvrager;
2. het verlenen van de bijstand kennelijk zinloos zou zijn in verhouding tot het voordeel voor de aanvrager;
3. het bepleiten van de zaak rechtsmisbruik zou vormen; of
4. de zaak is gebaseerd op een overgedragen recht en er reden is om aan te nemen dat die overdracht was bedoeld om rechtsbijstand te krijgen.

Als regel dekt rechtsbijstand niet de vertegenwoordiging bij:

1. een verzoek dat door een algemene rechtbank wordt behandeld;
2. een eenvoudige strafzaak;
3. een kwestie betreffende belastingen of een heffing van overheidswege; of
4. een kwestie waarbij het recht om een rectificatie te verlangen of beroep in te stellen gebaseerd is op het inwonerschap van een gemeente of lidmaatschap van een andere publiekrechtelijke instantie.

Ook in deze gevallen evenwel kan een door de overheid aangestelde juridisch adviseur zo nodig juridisch advies verlenen en de vereiste documenten opstellen.

5 Bestaat er een specifieke procedure voor spoedeisende gevallen?

Is de kwestie spoedeisend, dan moet de persoon die de rechtsbijstand aanvraagt, het bureau voor rechtsbijstand (*oikeusaputoimisto*) daarvan op de hoogte stellen.

6 Waar kan ik een verzoekformulier voor rechtsbijstand verkrijgen?

Het aanvraagformulier voor rechtsbijstand is te vinden op <https://oikeus.fi/oikeusapu/fi/index/asiointi/lomakkeet.html>

Het aanvraagformulier voor rechtsbijstand is ook beschikbaar bij het bureau voor rechtsbijstand. Zie voor de contactgegevens van de bureaus voor rechtsbijstand <https://oikeus.fi/oikeusapu/fi/index/yhteystiedot.html>

U kunt rechtsbijstand ook elektronisch aanvragen via

<https://oikeus.fi/oikeusapu/fi/index/asiointi/oikeusavunsahkoinenasiointi.html>

7 Welke documenten moet ik bij mijn verzoek om rechtsbijstand voegen?

In de aanvraag voor rechtsbijstand moet de aanvrager informatie verstrekken over zijn financiële situatie en de kwestie ten aanzien waarvan hij om rechtsbijstand verzoekt, alsmede over zijn rechtsbijstandsverzekering (zie vraag 6 over de aanvraagformulieren voor rechtsbijstand). Op verzoek van het bureau voor rechtsbijstand moet de aanvrager ook opgaaf doen van zijn inkomsten en uitgaven, en van zijn vermogen. Niettegenstaande eventuele vertrouwelijkheidsbepalingen heeft het bureau voor rechtsbijstand het recht zich toegang te verschaffen tot enigerlei informatie die nodig is om te kunnen vaststellen of de aanvrager op basis van diens financiële situatie aanspraak op rechtsbijstand heeft en of de aanvrager over een toepasselijke rechtsbijstandsverzekering beschikt.

8 Waar moet ik mijn verzoek om rechtsbijstand indienen?

Aanvragers kunnen bij ieder bureau voor rechtsbijstand terecht. Zie voor de contactgegevens van de bureaus voor rechtsbijstand <https://oikeus.fi/oikeusapu/fi/index/yhteystiedot.html>

U kunt rechtsbijstand ook elektronisch aanvragen via

<https://oikeus.fi/oikeusapu/fi/index/asiointi/oikeusavunsahkoinenasiointi.html>

9 Hoe kom ik te weten of ik al dan niet in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Of de aanvrager wel of geen rechtsbijstand krijgt, wordt door het bureau voor rechtsbijstand bepaald. Het zal zijn beslissing sturen naar het contactadres dat de aanvrager heeft opgegeven.

10 Wat moet ik doen als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

De aanvrager (of diens vertegenwoordiger) moet contact opnemen met het bureau voor rechtsbijstand om na te gaan of hij recht heeft op rechtsbijstand.

11 Wie kiest mijn advocaat als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

De rechtsbijstand wordt verleend door juridisch adviseurs in dienst van de overheid. In bepaalde zaken echter die voor de rechter komen, kan voor het verlenen van rechtsbijstand ook een particuliere juridisch adviseur worden aangesteld, als die daarmee instemt. Uitsluitend een advocaat of bevoegd verklaard juridisch adviseur mag als particulier juridisch adviseur worden aangesteld. Wanneer de ontvanger van de rechtsbijstand een bevoegd persoon heeft voorgedragen als zijn juridisch adviseur, dan moet die persoon worden aangesteld tenzij specifieke redenen zich daartegen verzetten. Een juridisch adviseur moet zich tijdens het uitoefenen van zijn taak houden aan de reguliere gedragsregels voor advocaten.

12 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, worden dan al mijn proceskosten betaald?

Rechtsbijstand dekt de vergoeding van de juridisch adviseur, geheel of gedeeltelijk, afhankelijk van de beschikbare middelen en spaargelden van de ontvanger. Rechtsbijstand omvat de diensten van een juridisch adviseur voor maximaal 80 uur, tenzij de rechter om specifieke redenen besluit de rechtsbijstand uit te breiden. In buitengerechtelijke juridische kwesties is het plafond van 80 uur absoluut. Rechtsbijstand omvat ook tolk- en vertaalkosten, vergoedingen voor het optreden als getuige in rechtszaken en de kosten van het indienen van de benodigde bewijsstukken, zoals medisch bewijsmateriaal.

Indien de aanvrager over een rechtsbijstandsverzekering beschikt en kosteloze rechtsbijstand heeft gekregen, kan de staat de franchise van de rechtsbijstandsverzekering vergoeden. Om bijzondere redenen kunnen ook kosten worden vergoed die het verzekeringsplafond overschrijden. Het te vergoeden bedrag wordt vermeld in de beslissing inzake rechtsbijstand.

De ontvanger van rechtsbijstand ontvangt van de rechtbank en andere instanties kosteloos de documenten die nodig zijn voor de behandeling van de zaak en kopieën van officiële documenten, de betekening enz., mededelingen in het staatsblad en pogingen tot tenuitvoerlegging.

Een aanvrager die op grond van zijn beschikbare middelen recht heeft op kosteloze rechtsbijstand en die niet wordt geacht een juridisch adviseur nodig te hebben, kan van bovengenoemde kosten worden vrijgesteld.

De staat vergoedt de kosten van de wederpartij niet indien de ontvanger van rechtsbijstand de zaak verliest.

13 Wie betaalt de overige kosten als ik slechts recht heb op beperkte rechtsbijstand?

De franchise van de ontvanger van rechtsbijstand in de kosten van de gerechtelijke procedure wordt vastgesteld op basis van zijn financiële situatie. Is de rechtsbijstand verleend door een juridisch adviseur in dienst van de overheid, dan betaalt de ontvanger de franchise aan het bureau voor rechtsbijstand. Is de rechtsbijstand verleend door een particuliere juridisch adviseur, dan betaalt de ontvanger de franchise aan die juridisch adviseur.

14 Omvat rechtsbijstand ook de kosten van beroepsprocedures?

Ja. Rechtsbijstand dekt alle noodzakelijke juridische kosten van de aanvrager in verband met de zaak. De franchise van de ontvanger van rechtsbijstand in de kosten van de gerechtelijke procedure wordt vastgesteld op basis van zijn financiële situatie.

15 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, kan die dan worden ingetrokken in de loop van het proces (of zelfs na het proces)?

Als achteraf blijkt dat niet aan de randvoorwaarden voor het toekennen van rechtsbijstand werd voldaan, of als de omstandigheden zijn veranderd of hebben opgehouden te bestaan, dan kan het bureau voor rechtsbijstand of de rechter de beslissing inzake de rechtsbijstand herzien of besluiten dat de rechtsbijstand moet worden gestaakt. Bij wijziging van de franchise van een ontvanger van rechtsbijstand wordt besloten of die wijziging met terugwerkende kracht moet worden toegepast. Wordt besloten om de rechtsbijstand te stoppen, dan wordt ook bepaald of de ontvanger de rechtsbijstand moet terugbetalen aan de staat en zo ja, in welke mate.

16 Kan ik een weigering om rechtsbijstand te verlenen, aanvechten?

Als de rechtsbijstand niet overeenkomstig de aanvraag wordt toegekend, kan de aanvrager de kwestie van de rechtsbijstand ter beslissing aan de rechter voorleggen. In de toekenningsbeslissing van het bureau voor rechtsbijstand wordt ook vermeld hoe die kwestie ter heroverweging aan de rechter kan worden voorgelegd. De herbeoordeling wordt schriftelijk aangevraagd en verzonden naar het bureau voor rechtsbijstand die de betrokken beslissing heeft genomen. Het bureau voor rechtsbijstand kan zijn beslissing ook zelf wijzigen. Als het bureau voor rechtsbijstand van oordeel is dat er geen wijziging nodig is, legt het het verzoek om heroverweging ter toetsing aan de rechter voor. De rechter kan de beslissing van het bureau voor rechtsbijstand ook wijzigen ten nadele van de aanvrager.

17 Heeft het verzoek om rechtsbijstand tot gevolg dat de verjaringstermijn wordt geschorst?

Een aanvraag voor rechtsbijstand heeft tot doel rechtsbijstand te verkrijgen voor een specifieke kwestie. Met een aanvraag voor rechtsbijstand wordt geen zaak bij de rechter aanhangig gemaakt en wordt evenmin de verjaringstermijn geschorst.

Meer informatie

In een strafzaak kan de rechtbank in het kader van het vooronderzoek en de behandeling een pro-Deadvocaat aanstellen voor de verdachte en een juridisch adviseur en vertrouwenspersoon voor het slachtoffer. Uitsluitend een juridisch adviseur in dienst van de overheid, een advocaat of, in bijzondere gevallen, een bevoegd verklaard juridisch adviseur kunnen worden aangesteld als verdediger of juridisch adviseur van het slachtoffer. De vertrouwenspersoon moet over de juiste kwalificaties beschikken. Wordt de verdachte schuldig bevonden aan de overtreding ten aanzien waarvan hem in het vooronderzoek en de behandeling een verdediger werd toegewezen, dan is hij verplicht de compensatiebedragen die hij uit publieke middelen heeft gekregen, aan de staat terug te betalen. Voldoet de verdachte aan de financiële randvoorwaarden voor rechtsbijstand, dan hoeft hij niet méér terug te betalen dan het daartoe overeenkomstig de rechtsbijstand ter beschikking gestelde bedrag.

Meer informatie over rechtsbijstand is te vinden op: <https://oikeus.fi/oikeusapu/fi/index.html>

■ Laatste update: 04/11/2024

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJN-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJN en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.